

Πάσχα στην Ύδρα

Γραφική, παραδοσιακή και ξελογιάστρα, η Ύδρα ξέρει καλά να κλέβει καρδιές! Πλημμυρισμένη από κάθε λογής αγριολούλουδα, αυτή την εποχή, μας υποδέχεται με άλλον αέρα.

Αυλές, σπίτια και μαντρότοιχοι βάφονται στα κατάλευκα και οι γειτονιές μοσχοβολούν από τα φρεσκοψημένα κουλουράκια της Λαμπρής. Σε τούτο το νησί το Πάσχα γιορτάζεται με «θαλασσινό Επιτάφιο» και φαντασμαγορική Ανάσταση.

Τις ημέρες του Πάσχα σε τούτο το νησί αναβιώνουν ήθη και έθιμα μοναδικά που είναι στενά δεμένα με τη θάλασσα. Από ήσυχο νησί το χειμώνα, μεταμορφώνεται σε κοσμοπολίτικο, καθώς πολλοί είναι πια οι θαυμαστές της που έρχονται εδώ για να ζήσουν ένα αλλιώς Πάσχα.

Το απόγευμα της Μεγάλης Παρασκευής η περιφορά του Επιταφίου μέσα στα δρομάκια αλλά στην παραλία είναι μια αλησμόνητη εμπειρία. Όμως, το διαφορετικό στη βραδιά το δίνει ο «Θαλασσινός Επιτάφιος», της ενορίας του Αγίου Ιωάννη, που περιφέρεται στις γειτονιές της συνοικίας Καμίνι, ακολουθούμενος από πλήθος πιστών με αναμμένα κεριά, για να καταλήξει στο τέλος μέσα στο νερό στο γραφικό λιμανάκι, μαζί με τα νεαρά παιδιά που τον κρατούν γερά στους ώμους τους. Ένα έθιμο παλιό που κρατά ως τις μέρες μας και γινόταν για να ευλογηθούν τα νερά της θάλασσας. Όσο ο Επιτάφιος βρίσκεται μέσα στο νερό, ψέλνεται δέηση υπέρ των σφουγγαράδων και των ναυτικών του νησιού.

Πάσχα στην Ελλάδα

Ο ρησκευτική κατανύξη, επιστροφή στις ρίζες, επαφή με την ανοιξιάτικη φύση, υπέροχα πασχαλιάτικα εδέσματα - μαγειρίτσα, σουβλιστά αμνοερίφια και κόκκινα αυγά είναι μόνο μερικά από αυτά - καθώς και ξεχωριστά τοπικά έθιμα και παραδόσεις συνθέτουν την εικόνα της πιο κατανυκτικής και χαρμόσυνης περιόδου του έτους. Σε κάθε γωνιά της χώρας, οι πιστοί υποδέχονται την περίοδο του Πάσχα με ιδιαίτερη ευλάβεια και βαθιά συγκίνηση. Υπάρχουν, ωστόσο, περιοχές που ξεχωρίζουν για την ιδιαιτερότητα των τοπικών τους εθίμων, έχοντας έτσι καθιερωθεί απόλυτα στη συνειδησή μας ως ιδιαίτερα δημοφιλείς πασχαλιάτικοι προορισμοί.

Ας γνωρίσουμε λοιπόν τις παραδόσεις μερικών από αυτών:

Πάσχα στο νησί του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη

Το Πάσχα στη Σκιάθο, στο νησί «του αγίου των ελληνικών γραμμάτων», είναι μυστικιστικό και κατανυκτικό. Όλοι οι κάτοικοι του νησιού διανύουν την Εβδομάδα των Παθών με ευλάβεια και αναστοχασμό, στον τόπο όπου τηρείται απαρέγκλιτα το Αγιονορείτικο Τυπικό.

«Πέρυσι, ω! πέρυσι, την Μεγάλην Πέμπτην πρωί, αφού εγύρισαν από την εκκλησίαν, όπου είχαν μεταλάβει όλοι, η καλή και προκομμένη μήτηρ, καίτοι άγουσα ήδη τον έβδομο μήνα της εγκυμοσύνης της, ανεσφουγγώθη και ήρχισε να βάπτει εν τη χύτρα τα αυγά, με ριζάρι, κινναβήρι και όξος. Είτα ήρχισαν να έρχονται εις την θύραν ανα ζεύγη τα παιδιά της πόλινης, με τον υψηλόν καλάμινον σταυρόν στεφανωμένον με ρόδα ελώδη και με μήκωνας κατακόκκινους, με δενδρολίβανον και με ποικιλόχροα αγριολούλουδα, με τον αποσπασθέντα από τ' Οχτώμηχι χάρτινον Εσταυρωμένον εις το μέσον του σταυρού, και με ερυθρόν μανδήλιον καματίζον, μέλποντα το άσμα:

*Βλέπεις εκείνο το βουνί με κόκκινη παντιέρα;
Εκεί σταυρώσαν το Χριστό,
τον πάντων βασιλέα.»*

Αλ. Παπαδιαμάντης από το διήγημα «Παιδική Πασχαλιά»

Ο πένθιμος χτύπος από τις καμπάνες των εκκλησιών που ηχούν σε όλες τις γωνιές του ανθισμένου νησιού συμπληρώνει το γλυκά μελαγχολικό συναίσθημα που νιώθει ο ταξιδιώτης βιώνοντας τη μοναδική εμπειρία του Πάσχα στη Σκιάθο. Επισκεφτείτε το νησί αυτές τις άγιες μέρες και λάβετε μέρος στο κατανυκτικό τελετουργικό της Μεγάλης Εβδομάδας.

Μεγάλη Πέμπτη

Το πρωί της Μεγάλης Πέμπτης, της ημέρας του Μυστικού Δείπνου, όλοι οι πιστοί προσέρχονται στην εκκλησία για να κοινωνήσουν το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, ενώ αμέσως μετά τη Λειτουργία οι γυναίκες του νησιού ξεκινούν το βάψιμο των κόκκινων αυγών, το ζήωμα των τσουρεκιών και των κουλουριών. Οι μοσχοβολιστές μυρωδιές που βγαίνουν από όλα τα σπίτια ενώνονται με τις ευωδιές των ανθισμένων λουλουδιών. Ακολουθήστε τα παιδιά του νησιού καθώς γυρίζουν από σπίτι σε σπίτι κρατώντας καλαμένιους σταυρούς στολισμένους με δενδρολίβανο, βιολέτες, τριαντάφυλλα, κρίνα και παπαρούνες και τραγουδούν τα κάλαντα ζήτωντας φιλοδωρήματα.

Μεγάλη Παρασκευή

Τη Μεγάλη Παρασκευή, στην κορύφωση του θείου δράματος, οι γυναίκες και τα παιδιά του νησιού πηγαίνουν νωρίς το πρωί στην εκκλησία με καλάθια γεμάτα λουλούδια για να στολίσουν τον επιτάφιο. Πρέπει να καλύψουν το ακάνθινο στεφάνι με το οποίο στεφάνωσε η «ακανθφόρος συναγωγή του Χριστού», όπως γράφει ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης. Αυτή τη μέρα πένθους, οι ντόπιοι δεν βάζουν ούτε μπουκιά στο στόμα τους και ούτε κάνουν χειραψία όταν συναντιούνται. Μόλις βραδιάσει, τα παιδιά θα βγουν ξανά στους δρόμους σε αυτοσχέδιες χορωδιές για να ψάλουν τα εγκώμα.

Σε αντίθεση με τα περισσότερα μέρη στην Ελλάδα, η Ακολουθία του Επιταφίου ξεκινά στη 01:00 μετά τα μεσάνυχτα, ενώ η περιφορά του επιταφίου θα αρχίσει στις 04:00 το πρωί. Σε μια κατανυκτική και συ-

γκινητική ατμόσφαιρα, η λιτανεία θα περάσει από όλα τα καλντερίμια της Χώρας, ανάμεσα από τα φωταγωγημένα σπίτια.

Ένας τελάλης, ο «προεξάρχοντας», απαγγέλλει δυνατά τους θρηνητικούς ψαλμούς, ενώ οι ψάλτες και οι πιστοί ακολουθούν ψάλλοντας και κρατώντας τα αναμμένα τους κεριά. Όταν η λιτανεία θα επιστρέψει στην εκκλησία στις πεντέμισση το πρωί, όλοι θα σταθούν μπροστά στην κλειστή της πόρτα για την αναπαράσταση της Καθόδου του Κυρίου στον Άδη. «Άρατε Πύλας!» θα φωνάξει ο πρωτοπροεβύτερος και θα σπρώξει δυνατά την πόρτα.

Μεγάλο Σάββατο

Το ξημέρωμα του Μεγάλου Σαββάτου βρίσκει τους πιστούς να επιστρέφουν στα σπίτια τους. Σε λίγες ώρες θα ξαναπάνε στην εκκλησία για τη Λειτουργία της Πρώτης Ανάστασης. Οι καμπάνες θα χτυπήσουν χαρμόσυνα για να διαδώσουν σε όλο το νησί τη νίκη της ζωής επί του θανάτου, ενώ ο ιερέας ραίνει τους πιστούς με φύλλα βάγιας, σύμβολο νίκης και θριάμβου.

Από το μεσημέρι και μετά, όλοι αφοσιώνονται στις προετοιμασίες του λουκούλλειου γεύματος της Κυριακής του Πάσχα και ετοιμάζουν όλων των ειδών τις λιχουδιές!

Πάσχα στην Κέρκυρα

Οι Κερκυραίοι, άνθρωποι ευσεβείς και πιστοί στις παραδόσεις, αναβιώνουν ευλαβικά κάθε χρόνο τα παμπάλαια πασχαλινά έθιμα. Είναι δε τόσο πλούσιο το τοπικό εορτολόγιο που αξίζει πραγματικά να το ζήσουμε μέρα τη μέρα:

Οι εκδηλώσεις του Κερκυραϊκού Πάσχα αρχίζουν από «των Βαγιών». Την Κυριακή των Βαϊών δηλαδή, με τη λιτάνευση-συνοδεία όλων των φιλαρμονικών της πόλης- του σεπτού σκηνώματος του Αγίου Σπυρίδωνα, ενός εθίμου που κρατά από το 1629 σε ανάμνηση του θαύματος του Αγίου για την απαλλαγή του νησιού από τη θανατηφόρα επιδημία της πανώλης.

Τη Μεγάλη Δευτέρα αρχίζουν πυρετωδώς οι προετοιμασίες της Λαμπριάς με τις γλυκές μυρωδιές της φογάτσας, του μαντολάτου και της κολομπίνας να πλημμυρίζουν